

به نام خدا

فرمولاسیون بر پایه گیاهی

مؤلف :

متین نسیم مصلح دوست

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۳)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

chaponashr.ir

سرشناسه : نسیم مصلح دوست، متین، ۱۳۶۸-

عنوان و نام پدید آور : فرمولاسیون بر پایه گیاهی /مولف متین نسیم مصلح دوست.

مشخصات نشر : انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۳.

مشخصات ظاهری : ۳۱۲ص. : جدول.

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۴۰۸-۸۸۲-۶

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

یادداشت : کتابنامه.

Plant products -- Formulation

موضوع : فراورده های گیاهی -- فرمول بندی

Hygiene products -- Formulation

فراورده های بهداشتی -- فرمول بندی

Herbal cosmetics

لوازم آرایش گیاهی

Medicinal plants

گیاهان دارویی

Materia medica, Vegetable

داروهای گیاهی

رده بندی کنگره : TP۹۸۳

رده بندی دیویی : ۶۶۸/۵۵

شماره کتابشناسی ملی : ۹۹۷۶۵۸۸

اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیپا

نام کتاب : فرمولاسیون بر پایه گیاهی

مولف : متین نسیم مصلح دوست

ناشر : انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)

صفحه آرای، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر

تیراژ : ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ : اول - ۱۴۰۳

چاپ : زبرجد

قیمت : ۳۱۲۰۰۰ تومان

فروش نسخه الکترونیکی - کتاب رسان :

<https://chaponashr.ir/ketabresan>

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۴۰۸-۸۸۲-۶

تلفن مرکز پخش : ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵

www.chaponashr.ir

انتشارات ارسطو

فهرست

۱۳	پیشگفتار
۱۵	فصل اول: مقدمه و کلیات
۱۵	مقدمه
۱۷	کشت و برداشت گیاهان دارویی
۱۸	طرز تکثیر گیاهان دارویی
۱۹	پیاز مانند سیر
۲۰	مواد مؤثره گیاهان دارویی
۲۱	مهمترین مواد مؤثره گیاهان دارویی
۲۳	آلکالوئیدها
۲۳	گلیکوزیدها
۲۴	سایونین ها
۲۴	مواد تلخ
۲۵	ترکیبات فنلی
۲۶	مواد معطر فلاونوئید
۲۶	ترکیبات فلاونوئیدی
۲۸	آنتیاکسیدانها
۲۹	سیکلوتیدها
۳۰	اسانس
۳۴	ویژگی های شیمیایی اسانس ها
۳۴	هیدروکربن ها
۳۴	الکل ها
۳۵	آلدئیدها
۳۵	فنل ها
۳۵	انواع اسانس
۳۶	تقسیم بندی اسانس ها بر اساس ساختار شیمیایی

۳۶	ترین ها
۳۸	فنیل پروپنها
۳۹	ترکیب اسانس ها
۴۴	استفاده از اسانسها از دیرباز تاکنون
۴۵	ملاتونین در گیاهان
۵۵	فصل دوم: اشکال و مواد تشکیل دهنده محصولات آرایشی و بهداشتی
۵۵	فرم های محصول نهایی
۵۵	ویسکوزیته و شکل یک محصول به چند دلیل مهم است:
۵۷	ژل کف کننده
۵۷	لوسیون
۵۹	پودرها
۵۹	اشکال دیگر
۵۹	توابع مواد تشکیل دهنده آرایشی و بهداشتی
۶۰	کلید اختصارات
۶۰	ویتامین توکوفرول ویتامین E
۶۱	عوامل کیلیت(شلات کننده)
۶۱	رنگ ها
۶۱	تثبیت کننده های امولسیون
۶۲	لایه بردارها
۶۲	عطرها
۶۲	مواد حالت دهنده مو
۶۳	فیکساتورهای مو
۶۳	عوامل مات کننده
۶۳	تنظیم کننده های pH
۶۳	نگهدارنده ها
۶۴	عوامل حالت دهنده پوست

۶۴	نرم کننده ها
۶۴	مرطوب کننده ها
۶۴	متفرقه
۶۵	ضد تبخیر
۶۵	حلال ها
۶۵	عوامل ضد آفتاب
۶۶	مواد پاک کننده
۶۶	عوامل امولسیون کننده
۶۶	حل کننده ها
۶۷	عوامل افزایش دهنده ویسکوزیته آبی
۶۷	عوامل افزایش دهنده ویسکوزیته غیر آبی
۶۷	واژگان علم زیبایی
۶۸	آمفوتریک
۶۸	بی آب
۶۸	آنیونیک
۶۹	کاتیونی
۶۹	عامل کیلیت(شلات کننده)
۶۹	امولسیفایر
۷۰	استری شدن
۷۰	اتوکسیلاسیون
۷۰	GMP
۷۰	هیدروژناسیون
۷۰	هیدرولیز
۷۰	آب دوست
۷۰	آبگریز
۷۱	لیپوفیلیک

۷۱	لیپوفوبیک
۷۱	اکسیداسیون
۷۱	مشتقات نفتی
۷۱	نگهدارنده
۷۲	ماندگاری
۷۲	پایداری
۷۲	سولفوناسیون / سولفوناسیون
۷۲	عامل فوق چربی
۷۲	سورفکتانت
۷۳	مصنوعی
۷۳	ترانس استریفیکاسیون
۷۳	ویسکوزیته
۷۷	فصل سوم: چگونه فرمول های آرایشی با هم ترکیب می شوند
۷۹	توسعه فرمولاسیون
۸۰	ترکیبات کاربردی
۸۰	اجزای ساختاری
۸۰	ترکیبات حمایتی
۸۰	مواد اضافی اضافه شده
۸۴	ساخت اسپری یا تونر آبرسان
۸۶	ساخت سرم (با امولسیفایر)
۸۷	برای تهیه سرم با امولسیفایر
۸۹	ساخت فرمول خوشبو کننده
۹۰	برای تهیه خوشبو کننده
۹۰	روش کار
۹۰	ساخت سورفکتانت یا ژل کف کننده (محصولات کف ساز)
۹۲	برای تهیه ژل کف کننده

- ۹۲..... روش کار
- ۹۳..... فرمول ساخت نرم کننده
- ۹۴..... برای ساختن نرم کننده
- ۹۵..... روش کار
- ۹۶..... فلسفه شرکت شما
- ۹۶..... قیمت و در دسترس بودن
- ۹۷..... استفاده از مواد تشکیل دهنده خاص در هر محصول
- ۹۷..... پرهیز از استفاده از برخی مواد تشکیل دهنده
- ۹۷..... نام تجاری طبیعی یا ارگانیک
- ۹۷..... ویژگی های محصول
- ۹۸..... فناوری و نوآوری
- ۹۸..... بازار هدف
- ۹۹..... چگونه مواد تشکیل دهنده خود را بر اساس عملکرد انتخاب کنید
- ۹۹..... مواد نگهدارنده
- ۱۰۰..... نگهدارنده ها با یکی از دو عمل عمل می کنند:
- ۱۰۰..... فعالیت وسیع الطیف
- ۱۰۱..... سازگاری شیمیایی با فرمولاسیون
- ۱۰۲..... انطباق با مقررات
- ۱۰۸..... آنتی اکسیدان ها
- ۱۰۹..... توکوفرول ویتامین E
- ۱۰۹..... عصاره رزماری
- ۱۱۳..... اسید سیتریک
- ۱۱۳..... صمغ و قوام دهنده
- ۱۱۶..... روش برش بالا
- ۱۱۶..... روش قلیایی کردن
- ۱۱۷..... روش اسیدی کردن

۱۱۸	روغن، کره و موم
۱۲۰	عطرها و اسانس ها
۱۲۱	اطلاعات ضروری در مورد اسانس ها
۱۲۸	امولسیفایرها
۱۲۸	سورفکتانت ها
۱۳۰	تامین مواد اولیه و اطلاعات
۱۳۵	فصل چهارم: طبیعی چیست؟
۱۳۶	مواد ارگانیک
۱۳۷	مواد ارگانیک تایید شده
۱۳۸	مواد طبیعی N
۱۳۹	برگرفته از طبیعت
۱۴۰	برگرفته از طبیعت با حداقل پردازش NDM
۱۴۳	مواد مصنوعی S
۱۴۴	تعیین وضعیت طبیعی / مصنوعی
۱۴۵	فصل پنجم: ایمنی محصولات آرایشی و بهداشتی
۱۴۶	مسئولیت های شرکت
۱۴۷	نقص کلاس
۱۴۸	اطلاعات ایمنی قابل اعتماد
۱۴۸	بررسی مواد آرایشی CIR
۱۴۹	فرمولاسیون محصولات ملایم
۱۵۰	ملاحظات ایمنی عمومی
۱۵۲	مواد محرک رایج
۱۵۴	اصول فرمولاسیون ضد تحریک
۱۵۵	آلرژن ها در لوازم آرایشی
۱۵۶	محصولات ضد حساسیت
۱۵۶	کومدوژن ها در مراقبت شخصی

۱۵۹	فصل ششم: فهرست مواد و ادعاها.....
۱۵۹	محصولات آرایشی و بهداشتی
۱۵۹	لیست مواد تشکیل دهنده
۱۶۳	ترکیب مواد تشکیل دهنده
۱۶۴	نام INCI و شماره CAS.....
۱۶۶	جستجوی ما برای الکل Cetearyl چه چیزی را به ما نشان داد؟.....
۱۶۷	نام INCI برای مواد گیاهی
۱۶۸	ادعاها
۱۷۱	رفتار همراه کننده و فریبنده و عاری از ادعا
۱۷۷	فصل هفتم: راهنمای فرمولاسیون عملی
۱۸۰	کرم پوست خشک.....
۱۸۱	تهیه سورفکتانت.....
۱۸۲	شستشوی ساده بدن
۱۸۳	شوینده کف کننده صورت
۱۸۴	کرم پاک کننده صورت
۱۸۵	اسپری / تونر
۱۸۶	مرطوب کننده پوست چرب (صورت).....
۱۸۷	مرطوب کننده پوست خشک (صورت)
۱۸۹	لوسیون دست
۱۹۰	لوسیون بدن
۱۹۱	کرم بدن
۱۹۲	نرم کننده لب مرکبات
۱۹۳	نرم کننده لب نعنای
۱۹۴	اسکراب بدن
۱۹۵	لایه بردار صورت
۱۹۷	فصل هشتم: چرا فرمولاسیون کرم گیاهی؟.....

۱۹۷	مواد اولیه در فرمولاسیون کرم گیاهی
۱۹۸	مراحل فرمولاسیون کرم گیاهی
۱۹۹	مزایای استفاده از کرم‌های گیاهی
۱۹۹	نکات مهم در فرمولاسیون کرم گیاهی
۱۹۹	فرمولاسیون کرم مرطوب کننده
۲۰۱	ترکیبات کرم های مرطوب کننده
۲۰۲	مواد آکادمیک کرم مرطوب کننده
۲۰۳	طرز تهیه
۲۰۳	مزایای تهیه کرم مرطوب کننده پوست
۲۰۳	فرمولاسیون کرم موبر
۲۰۷	فرمولاسیون پودر موبر
۲۰۷	فواید استفاده از پودر موبر
۲۰۸	مواد پودر موبر
۲۰۹	فرمولاسیون کلی شامپو بدن
۲۰۹	مقایسه شامپو بدن با صابون
۲۰۹	مزایای استفاده از شامپو بدن
۲۱۱	شامپوی گیاهی برای کاهش ریزش مو
۲۱۱	شامپوی گیاهی برای موهای چرب
۲۱۱	شامپوی گیاهی برای درمان شوره سر
۲۱۲	شامپوی گیاهی برای تحریک رشد مو
۲۱۳	شامپوی گیاهی برای درخشندگی مو
۲۱۳	شامپوی گیاهی برای رفع خشکی پوست سر
۲۱۳	شامپوی گیاهی برای تقویت موهای رنگ شده
۲۱۴	شامپوی گیاهی برای موهای فر و مجعد
۲۱۴	شامپوی گیاهی برای رفع موخوره
۲۱۴	چگونه یک کرم گیاهی بسازیم

۲۱۵	روش کار
۲۱۸	مزایا و معایب کرم های دست ساز
۲۱۸	مزایای کرم های دست ساز
۲۱۹	معایب کرمهای دست ساز
۲۱۹	مزایای کرمهای صنعتی
۲۱۹	معایب کرم های صنعتی
۲۲۱	بیماری های پوستی
۲۲۲	شایعترین انواع بیماریهای پوستی
۲۲۳	علائم گال
۲۲۴	افراد مستعد
۲۲۵	درمان
۲۲۷	اگزما
۲۲۹	اکنه (جوش چرکی)
۲۳۱	ریزش مو
۲۳۲	عوامل
۲۳۴	موخوره
۲۳۸	شوره سر
۲۴۳	۵قولنج یاقلنج
۲۴۴	گیاهان دارویی ضد درد
۲۴۶	نقرس
۲۴۷	واریس
۲۵۰	عفونت ادراری
۲۵۳	سنگ مثانه
۲۵۵	سنگ کلیه
۲۶۰	بواسیر
۲۶۲	اسهال

۲۶۵	یبوست
۲۶۸	کبدچرب
۲۷۶	کمردرد
۲۷۷	انحطاط دیسک های بین مهره ای
۲۸۴	پادرد
۲۸۹	منابع ..

پیشگفتار

در گذشته گیاهان تقریباً نقشی همه جانبه در زندگی انسان داشتند. از تامین غذا و لوازم مورد نیاز برای ساخت و ساز محل سکونت گرفته تا درمان بیماری ها. با شروع انقلاب صنعتی و پیشرفت فناوری نیاز به نیروی انسانی نیز افزایش یافت و به دنبال آن بدیهی بود که انسان در جستجوی درمانهای سریع باشد. در نتیجه رفته رفته نقش داروهای گیاهی کمرنگ و داروهای شیمیایی جایگزین آنها شدند. اما در طی سالیان نه چندان طولانی بخاطر عوارضی که داروهای شیمیایی داشتند برخی از مردم مجدداً به طب سنتی روی آوردند تا از پیامدهای بدمصرف داروهای شیمیایی در امان و زندگی سالم تری داشته باشند.

در این کتاب علاوه بر آموزش ساخت کرم ها و ضماد های گیاهی توضیح مختصری از انواع بیماری ها درمان های کوتاه مدت با داروهای متداول و همچنین درمان های خانگی و سنتی با گیاهان دارویی آورده شده است. باشد برای علاقه مندان و افراد اهل مطالعه مفید واقع شود.

فصل اول

مقدمه و کلیات

مقدمه

اطلاعات مربوط به اثرات و خواص دارویی گیاهان از زمان بسیار دور به تدریج بدست آمده، سینه به سینه منتقل شده، به طور ضمنی با آداب و سنن قومی نیز آمیخته و سرانجام با تلاش بسیار و به مدد تجربه‌های طولانی اهم اثرات و خواص گیاهان دارویی در اختیار نسل معاصر قرار گرفته است. طبق برخی از شواهد مصریان و چینی‌ها در زمره اولین جمعیت‌های بشری هستند که فراتر از بیست و هفت قرن قبل از میلاد مسیح از داروهای گیاهی استفاده می‌کردند. در اوایل قرن حاضر پیشرفت علم شیمی و کشف سیستم‌های پیچیده سنتز ارگانیک منجر به توسعه صنعت داروسازی و جایگزینی شیمی درمانی شد. بدین طریق پزشکی مدرن توانست بسیاری از بیماری‌های غیر قابل علاج و غالباً مرگ‌آور را درمان کند. این مسئله خصوصاً در رابطه با بیماری‌های عفونی که به وسیله سولفامیدها، آنتی بیوتیک‌ها و دیگر ترکیبات شیمیایی مداوا شده‌اند، بیشتر صدق می‌کند. با وجود این، گیاهان دارویی و داروهایی که از آنها تهیه می‌شوند، هرگز به طور کامل کنار گذاشته نشدند. مواد اولیه موثری که در گیاهان به صورت ذخیره موجود است، پیوسته به عنوان موادی غیر قابل جایگزین مورد استفاده بوده و خواهد بود. همچنین طب مردمی و عطاری‌ها نیز هیچ وقت استفاده از این مواد را متوقف ننموده و طب سنتی را به شکلی که از پدران و اجداد دور خود به ارث برده‌اند همواره پاس داشته‌اند. با گذشت زمان بر تعداد گیاهان دارویی شناخته شده افزوده شد و زمینه‌های کاربرد آنها نیز گسترده‌تر گردید. کشف گیاهان جدید از نمونه‌های آورده شده از سرزمین‌های دور، دستیابی به کاربردهای نوین به عنوان داروهای کمکی در درمان‌های شیمیایی یا آنتی بیوتیکی، پی بردن به ارزش بهداشتی گیاهان و بالاخره کشف مواد جدیدی نظیر ویتامین‌ها، هورمون‌ها، مواد ضد میکروبی، ضد ویروسی، ضد توموری در میان گیاهان شناخته شده و یا گیاهانی که به تازگی کشف شده‌اند، بار دیگر در پیشرفت طب گیاهی کمک شایانی کردند. استفاده روز افزون از داروهای طبیعی و گیاهی در اکثر کشورهای جهان و انجام به تازید و پژوهش‌های سمشناسی، فارماکولوژی و بالینی در امر شناسایی خواص درمانی مختلف، موجب شناخت آثار جدید و بارز درمانی از گیاهان و مواد طبیعی شده و افزون بر گیاهان، جانوران